

نام و نام خانوادگی :		باسمه تعالی وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش استان مدیریت آموزش و پرورش	نام درس : فارسی ۱	
نام کلاس:	پایه: دهم		مدت امتحان: ۶۰ دقیقه	تاریخ امتحان :
رشته : تجربی و ریاضی			سال تحصیلی:	نوبت امتحان : نیمسال اول (دی ماه)
تعداد صفحات: ۴			نام دبیر:	ساعت شروع :
			نمره به عدد :	نمره به حروف:

بارم	ردیف
	قلمرو زبانی (7 نمره) 1- معنای واژه های مشخص شده را بنویسید. 1 نمره الف- زین <u>نمط</u> آن مست شده از غرور ب- در او چندین <u>طرب</u> و اندوه بود پ- قیاس کند که مرا <u>اهلیت</u> چیست ت- این <u>بوم</u> محنت از پی آن که کند خراب 2- نادرست های املائی را بیابید و درست آن ها را بنویسید 1 نمره الف- یال و غارب ب - زندگی مرفح ج- حقه راز د-تالع مسعود س- ورطه و هلاک ش-آسایش و فراق ن- فضل و رحمت ی- تصلا و آرامش 3- در عبارت های زیر کدام شکل املائی داخل کمانک درست است. 1 نمره الف- همه کس را به سزا حق شناس باش خاصه (قرابت، غرابت) خویش را ب- معلم از (مخمته ، مخمصه) رسته بود. پ- عزمت (ضامن ، ظامن) جهان شد. ت- کبکان از کوه و (غوکان ، قوکان) در آب و بهایم در بیشه 4- نقش دستوری واژگان مشخص شده را بنویسید. 1 نمره الف- <u>این قصه عجب ترین قصه ها</u> است. ب- وان همه <u>هنگامه دریا</u> بدید. 5- بخش حذف شده و نوع حذف را بنویسید. 0/5 نمره «هر چه ارزان تر بهتر،» 6- در گروه اسمی «<u>این نویسنده پرکار</u>» هسته و وابسته را مشخص کنید. نوع وابسته ها را نیز ذکر کنید. 1 نمره

7- نوع حرف « و » را در عبارت زیر مشخص کنید. 0/5 نمره

این رفت و آمد بود تا خانه ما ساخته شد و معاشرت همسایگانه پیش آمد.

8- در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید. 0/5 نمره

وقتی دل سودایی، می رفت به بستان ها بی خویشتنم کردی ، بوی گل و ریحان ها
ترکیب وصفی: ترکیب اضافی :

9- واژه های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید. 0/5 نمره

الف- به مجلس وزیر شدیم.

ب- خداوند او را دولت بر دولت زیادت کرد.

قلمرو ادبی (5 نمره)

10- در بیت زیر کدام واژه در معنی مجازی به کار رفته است. 0/5 نمره

سر آن ندارد امشب که بر آید آفتابی چه خیال ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی

11- متن زیر را بخوانید سپس به پرسش ها پاسخ دهید.

«این قصه عجیب ترین قصه ها ست؛ زیرا که در میان دو ضد جمع بود؛ هم فرقت بود و هم وصلت هم محنت بود هم شادی هم وفا بود هم جفا»

الف- کدام واژگان سجع است؟ 0/5 نمره

ب- جناس و نوع آن را مشخص کنید. 0/5 نمره

پ- کاربرد کدام آرایه ادبی در این عبارات چشمگیر است؟ 0/5 نمره

12- حسن تعلیل به کار رفته در شعر زیر را توضیح دهید. 0/5 نمره

«درختان را دوست دارم که به احترام تو قیام کرده اند»

13- مصراع زیر را از نظر کاربرد آرایه ها بررسی کنید. 0/5 نمره (دو آرایه کافی است)

« صداقت شیرین ترین لبخند بر لبان اراده دوست»

14- نام پدید آورندگان آثار زیر را بنویسید. 0/5 نمره

الف- قابوس نامه ب- سیاست نامه

15- موضوع آثار زیر در مورد کدام یک از شخصیت ها است؟ 0/5 نمره

16- بیت های زیر را کامل کنید. 1نمره

متحیرم چه نامم شه ملک لا فتی را

الف-

ب- تا خار غم عشقت آویخته در دامن

.....

قلمرو فکری (8 نمره)

17- معنی و مفهوم اشعار و عبارت های زیر را به نثر روان بنویسید.

الف- هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد. 0/5 نمره

ب- نقش بندی اش دلگشا بود و رنگ را نگارین می ریخت. 0/5 نمره

پ- آهنگ کید و عداوت کردند تا مگر او را هلاک کنند. 0/5نمره

ت- کلاه از سر کودک عقل می افتد. 0/5 نمره

ث- شوخ از خود باز کنیم. 0/5 نمره

ج- ابر ز من حامل سرمایه شد. 0/5 نمره

ن- بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم تا سختی کمان شما نیز بگذرد 1 نمره

18- در عبارت « اثر غم و شادی پیش مردمان بر خود پیدا مکن» نویسنده بر کدام ویژگی اخلاقی

تاکید دارد؟ 0/5 نمره

19- مفهوم عبارت « خلف صدق نیاکان هنرور خود بود» چیست؟ 0/5 نمره

20- مفهوم بیت های زیر را بنویسید. 0/5 نمره

الف- گرت هواست که معشوق نگسلد پیوند نکه دار سر رشته تا نکه دارد (.....)

ب- وین بوم محنت از پی آن کند خراب بر دولت آشیان شما نیز بگذرد(.....)

21- موضوع ادبیات غنایی چیست؟ (2مورد) 0/5 نمره

22- دو شاهکار ادب فارسی را که جنبه تعلیمی دارند؛ نام ببرید. 0/5 نمره

23- در داستان « دیوار » عناصر زیر نماد چه چیزی است؟ 0/5 نمره

دیوار: بنا:

24- معلم نقاشی در درس « کلاس نقاشی » برای گریز از مشکل ، چه تدبیری اندیشید ؟ 0/5 نمره

25 - پیام اصلی درس « سفر به بصره » چیست ؟ 0/5 نمره

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	الف) روش، طریقه ب) شادی ج) شایستگی، لیاقت د) جغد	
۲	ب- زندگی مرفه د- طالع مسعود ش- آسایش و فراغ ی- تسلا و آرامش	
۳	الف- قرابت ب- مخصصه ج- ضامن د- غوکان	
۴	الف- این قصه= نهاد / عجب ترین قصه ها= مسند ب- هنگامه= مفعول / دریا= مضاف الیه	
۵	بهرتر [است]. حذف به قرینه معنوی	
۶	این= وابسته پیشین (صفت اشاره) / نویسنده= هسته / پرکار= وابسته پسین (صفت بیانی)	
۷	رفت و آمد= عطف ساخته شد و = ربط	
۸	ترکیب وصفی= دل سودایی ترکیب اضافی= بوی گل و ریحان ها	
۹	الف- رفتیم ب- سعادت و ثروت	
۱۰	سر: مجاز از قصد	
۱۱	الف- فرقت وصلت محنت شادی / وفا جفا ب- وفا جفا= ناهمسان پ- آرایه سجع	
۱۲	شاعر علت به ردیف و عمودی ایستادن درختان را احترام به امام حسین (ع) می داند.	
۱۳	تشبیه بلیغ اسنادی : صداقت شیرین ترین لبخند است / حس آمیزی : شیرین ترین لبخند / تشخیص : لبان اراده / لبخند و لبان= تناسب	
۱۴	الف- عنصرالمعالی کیکاووس ب- خواجه نظام الملک طوسی	
۱۵	الف- خاطرهای سپهری از یک کلاس دوران تحصیل خویش ب- تالیف محمدبن منور و در شرح حال و سخنان ابو سعید ابوالخیر است	
۱۶	الف- نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت ب- کوتاه نظری باشد رفتن به گلستان ها	

۱۷	الف- هر کس که حق را ادا کند، نیاز به قاضی ندارد و از آن نمیترسد. ب- تقاشی اش جالب بود و رنگ آمیزی اش بسیار خوب بود. پ- تصمیم به مکر و حیله و دشمنی گرفتند تا او را بکشند. ت- عقل ناتوان انسان در برابر عظمت تو عاجز و متحیر می شود. ث- کثیفی بدنمان را بشوییم. ج- ابر به خاطر من سرمایه دارد و آب از آن من است.
۱۸	حالات درونی خودت را سریع بروز نده.
۱۹	جانشین خوب و شایسته ای برای اجداد هنرمند خود بود (یعنی ادامه دهنده راه آن ها در هنرمندی و نیکوکاری است).
۲۰	الف- لزوم وفاداری دلشده ب- گرفتار اندوه شدن پیدادگران
۲۱	موضوع های غنایی با مفاهیمی همچون: عشق، عرفان، مرثیه، مناجات و گلایه و شکایت، معمولا در قالب های شعری غزل، مثنوی و رباعی و نیز در قالب نثر نوشته می شود.
۲۲	قابوسنامه، کلیله و دمنه، گلستان، بوستان، مثنوی معنوی
۲۳	دیوار: نماد جدایی بنا: نماد کسی که سبب ساز جدایی است
۲۴	شتابان خط هایی درهم کشید و علفزاری ساخت و حیوان را تا ساق پا به علف نشاند.
۲۵	اگر دچار رنج و سختی شدیم نباید ناامید شویم و باید بدانیم که این جهان فراز و فرود بسیار دارد و هر سختی فرصتی برای پیشرفت است.

نام و نام خانوادگی نویسنده پاسخ :	امضاء:
-----------------------------------	--------